

Nr 269.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående vissa anslag för budgetåret 1943/44 till dövstumskolorna m. m.; given Stockholms slott den 14 maj 1943.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Gösta Bagge.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14 maj 1943.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden WIGFORSS, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför här-
efter chefen för ecklesiastikdepartementet, statsrådet Bagge.

Enligt den till 1943 års statsverksproposition fogade bilagan åttonde huvud-
titeln, punkten 187, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på
den proposition i ämnet, som bleve riksdagen förelagd, beräkna för budgetåret
1943/44

dels till Dövstumskolorna: Avlöningar ett förslagsanslag av 1,135,000
kronor;

dels ock till Dövstumskolorna: Omkostnader ett förslagsanslag av 550,000
kronor.

Jag anhåller att nu få ånyo anmäla dessa anslagsfrågor.

I. Frågan om nedläggande av en upptagnings-skola m. m.

På förslag av Kungl. Maj:t (propositionen nr 246) beslöt 1942 års riksdag, *dels* att specialskolan och fortsättningsskolan i Gävle för skriv-teckenelever skulle nedläggas och från och med innevarande budgetår ersättas med en vårdanstalt för dövstumma med komplicerat lyte, omfattande skolhem samt ett arbetshem för män och ett för kvinnor,

dels ock att en av de nuvarande fyra upptagnings-skolorna för dövstumma barn (Lund, Vänersborg, Manilla och Härnösand) skulle nedläggas med utgången av budgetåret 1942/43.

Dessa beslut grundades på ingående utredningar, påbörjade av besparingsberedningen samt slutförda av skolöverstyrelsen och medicinalstyrelsen.

Beträffande vårdanstalten för dövstumma med komplicerat lyte beslöts, att den under en övergångstid provisoriskt skulle förläggas till Gävleskolans lokaler och sedermera flyttas till en lämplig jordbruksegendom. Jag förklarade mig (sid. 31 i propositionen) förutsätta, att den provisoriska förläggningen till Gävle skulle bli av så kort varaktighet som möjligt och att åtgärder ofördröjligen skulle vidtagas för att anskaffa en för ändamålet lämpad egendom. Sedan riksdagen fattat sitt beslut i ämnet, anbefalldes Kungl. Maj:t den 30 juni 1942 skolöverstyrelsen att snarast möjligt och senast i samband med anslagsäskanden för budgetåret 1943/44 inkomma med förslag om anskaffande av en för vårdanstalten lämpad jordbruksegendom. I skrivelse den 20 april 1943 har nu skolöverstyrelsen hemställt, att egendomen Mogård i Finspångs köping, Östergötlands län, måtte inköpas för ändamålet samt att medel måtte anvisas för erforderliga omedelbara om- och nybyggnadsarbeten. Då dessa emellertid tidigast kunna vara slutförda den 1 juli 1944, har överstyrelsen utgått ifrån, att överflyttningen av vårdanstalten från Gävle till Mogård kan ske först vid denna tidpunkt. Under nästa budgetår borde anstalten alltså ligga kvar i Gävle.

Till frågan om vårdanstaltens förläggning återkommer jag i det följande.

Statsmakternas beslut, att en av de fyra upptagnings-skolorna för dövstumma skall nedläggas den 30 juni 1943 innefattar icke, *vilken* av skolorna som skall indragas; beträffande denna fråga skulle ytterligare utredning äga rum. Beträffande denna frågas behandling i fjol må i korthet erinras om följande.

Besparingsberedningen hade förordat, att upptagnings-skolan i Vänersborg skulle läggas ned, att Manillaskolan skulle undergå reparation för en kostnad av 600,000 kronor samt att specialskolan i Örebro för oegentligt dövstumma skulle flyttas till Gävle.

Skolöverstyrelsen hade tillstyrkt nedläggande av Vänersborgsskolan och reparation av Manillaskolan men förordat att specialskolan i Örebro skulle vara kvar och repareras för en kostnad av 51,000 kronor.

Statskontoret hade föreslagit bibehållande av Vänersborgsskolan, indragning av Manillaskolan och reparation av Örebro skolan.

För egen del anförde jag:

Skolöverstyrelsen har instämt i besparingsberedningens uttalande, att av upptagnings-skolorna Vänersborgsskolan vore den, som närmast borde komma i fråga för nedläggande. För denna mening ha åberopats geografiska skäl och befolkningens fördelning inom landet. Vidare har ifrågasatts, huruvida både upptagnings-skolan och fortsättnings-skolan i Vänersborg i framtiden, då båda skolorna beräknades få ökat elevantal, lämpligen kunde såsom hittills förbliva samorganiserade och ställda under en och samme rektors ledning. Slutligen har framhållits, att rådande behov av bostäder åt flertalet av fortsättnings-skolans elever skulle kunna utan kostnader för nybyggnad tillgodoses, om upptagnings-skolans lokaler finge disponeras som elevhem.

Statskontoret företräder däremot uppfattningen, att i stället upptagnings-skolan på Manilla skall nedläggas. Visserligen finner ämbetsverket befolkningförhållandena tala för bibehållande av en upptagnings-skola i Stockholms-trakten men anser detta icke böra tillmätas utslagsgivande betydelse, då enligt ämbetsverkets mening starka ekonomiska skäl för ett avgörande i motsatt riktning föreligga. Statskontoret har beräknat, att kostnaderna dels för behövliga byggnadsarbeten för Manillaskolan, dels ock för skolans fortsatta verksamhet komma att väsentligt överstiga de motsvarande kostnader, som uppkomma, därest upptagnings-skolan i Vänersborg i stället bibehålles. Statskontoret har — med påpekande av möjligheten att bereda rektor biträde med skolornas ledning — förklarat sig icke anse hinder föreligga för att upptagnings-skolan i Vänersborg förblir ställd under samma ledning som fortsättnings-skolan därstädes.

Vid bedömandet, vilken upptagnings-skola, som bör nedläggas, synas skolorna i Härnösand och Lund utan vidare böra lämnas ur räkningen, varför valet måste stå mellan skolorna i Vänersborg och på Manilla. Vilkendera av dessa två skolor, som än väljes för nedläggande, kan vägande skäl åberopas för åtgärden. Skulle de beräkningar rörande årliga besparingar vid ett nedläggande av Manillaskolan, på vilka statskontoret grundat sitt förslag, visa sig riktiga, bör enligt min mening detta alternativ föredragas. Det kan dock för närvarande icke anses klarlagt, huruvida dessa beräkningar äro hållbara. Men även om de upptagas med försiktighet, synes dock den av statskontoret föreslagna lösningen ställa sig ekonomiskt fördelaktigare än det alternativ, skolöverstyrelsen förordat, därest detta senare anses innebära, att någon flyttning av Manillaskolan icke skall förekomma. Särskilt markerad blir skillnaden ur besparings-synpunkt, om den ekonomiskt fördelaktiga samorganisationen mellan upptagnings- och fortsättnings-skolorna i Vänersborg anses kunna för framtiden bibehållas. — Ur pedagogisk synpunkt, slutligen, finner jag det föga lämpligt, att en skola för dövstumma ligger inom en storstad, såsom nu är fallet med Manillaskolan. En förläggning till ett mindre samhälle vore ur denna synpunkt avgjort att föredraga.

Enligt min mening tala i vart fall så starka skäl till förmån för ett nedläggande av Manillaskolan, att denna lösning icke bör avböjas utan en mera ingående utredning än den som hittills förebragts beträffande de ekonomiska konsekvenser man har att räkna med, om detta alternativ väljes. Dessa konsekvenser kunna i sin tur icke klarläggas, förrän den av skolöverstyrelsen diskuterade frågan om Manillaskolans förflyttande till Gävleskolans lokaler av-

gjorts. Då vid bedömandet, huruvida Vänersborgs- och Manillaskolan bör nedläggas, vinnandet av mera väsentliga ekonomiska fördelar måste bliva av utslagsgivande betydelse, torde i själva verket ett val mellan de två alternativen icke kunna träffas, förrän möjligheterna att i nämnda lokaler inrymma en upp-tagningskola blivit utredda.

Såsom förut anförts, förordar jag, att de nuvarande special- och försättnings-skolorna i Gävle nedläggas samt att ett skolhem och två arbetshem för utbildning och omhändertagande av sådana dövstumma, vilka äro att hänföra till bildbara sinnesslöa, inrättas och — tills vidare organiserade som en enda anstalt — provisoriskt förläggas till Gävleskolans lokaler i avbidan på en förflyttning till landet, vilken bör genomföras, så snart lämplig förläggning kan ordnas. Att, i enlighet med en av skolöverstyrelsen och medicinalstyrelsen skisserad lösning, för utnyttjande av Gävleskolans lokaler låta skolhemmet och det för kvinnliga dövstumma avsedda arbetshemmet för framtiden förbli inrymda i dessa lokaler, fastän en förläggning till landsbygden är att avgjort föredraga, synes icke böra komma i fråga. Lika tydligt är emellertid, att de förhållandevis goda lokalerna i Gävle böra komma till användning i dövstum-vården.

Av det förut anförda har även framgått, att dövstumskolbyggnaden på Manilla är i behov av att snarast underkastas tämligen omfattande reparation och ombyggnad samt att jämväl för specialskolan i Örebro och fortsättnings-skolan i Växjö planerats betydande om- och tillbyggnadsarbeten. I fråga om alla dessa tre skolor har tidigare tanken på förflyttning till Gävleskolans lokaler varit uppe. Numera förebragt utredning har synts mig giva vid handen, att fortsättnings-skolan för flickor även för framtiden bör hava sin verksamhet förlagd till Växjö, medan beträffande Örebro skolan en förflyttning till Gävle mycket väl kan tänkas och skulle medföra inbesparing av byggnadskostnader. Därest Manillaskolan gjordes till föremål för sådan flyttning, skulle emellertid, såsom skolöverstyrelsen framhållit, också därigenom — samtidigt som vissa olägenheter icke skulle utebliva — ekonomiska och pedagogiska fördelar vinnas, ägnade att försvaga skälen för ett nedläggande av denna upptagningskola. I likhet med överstyrelsen anser jag det förhållandet, att seminariet för dövstum-lärare för närvarande är anknutet till Manillaskolan, icke utgöra hinder för att denna skola förflyttas, enär lärarutbildningen, om den efter flyttningen icke lämpligen skulle kunna bedrivas vid samma skola, utan olägenhet kan förläggas till skolan i Lund. Jag erinrar också om att 1939 års lagtima riksdag i sin skrivelse nr 379 uttalat sig för Manillaskolans flyttning till annan ort. Att märka är slutligen, att material saknas för bedömande, huruvida Gävleskolans lokaler lämpa sig lika väl för en upptagningskola som för en specialutbildningsanstalt sådan som Örebro skolan. Lokalernas beskaffenhet kan möjligen visa sig vara av utslagsgivande betydelse vid valet mellan förflyttning av Manilla- eller Örebro skolan.

De föreliggande förhållandena, för vilka jag nu redogjort, synas mig vara sådana, att nedläggande av Vänersborgs- eller Manillaskolan samt byggnadsarbeten för sistnämnda skola eller Örebro skolan icke böra beslutas förrän det blivit klart, om och när Gävleskolans lokaler kunna bliva disponibla för ditflyttning av annan skola samt huruvida lokalerna lämpa sig för vilken som helst av Manilla- och Örebro skolorna. Klarhet rörande lokalernas eventuella ledigblivande — vilket väsentligen beror av möjligheten att finna en lämplig lantegendom för skol- och arbetshemmen — samt utredning rörande lokalernas lämplighet för olika skolformer torde kunna vinnas under innevarande kalen-

derår. I avbidan därå synes mig böra så noggrant som möjligt beräknas *dels* kostnaderna för erforderliga byggnadsarbeten för Manilla- och Örebro skolorna under förutsättning att de icke flyttas, *dels* de besparingar såväl i fråga om nyssnämnda byggnadskostnader som beträffande årliga utgifter, som kunna vinnas å ena sidan vid förflyttning av Manillaskolan till Gävleskolans lokaler, å andra sidan vid motsvarande förflyttning av Örebro skolan, *dels* ock slutligen de besparingar såväl i fråga om byggnadskostnader som ock beträffande årliga utgifter, som böra kunna ernås å ena sidan vid nedläggandet av Vänersborgsskolan, och å andra sidan vid nedläggande av Manillaskolan, beträffande vilken senare skola skall undersökas vad som sparas ej blott jämfört med skolans bibehållande å Manilla utan även jämfört med skolans flyttande till Gävle och drivande i Gävleskolans lokaler.

Skolöverstyrelsen har framhållit, att ett omedelbart nedläggande av en upptagningsskola skulle medföra svårigheter att placera den nedlagda skolans elever vid de återstående upptagningsskolorna, vilkas utrymmen vore otillräckliga. För att sådana hinder ej skola ligga i vägen för ett beslut av nästa års riksdag om att omedelbart nedlägga endera av upptagningsskolorna på Manilla eller i Vänersborg, ämnar jag emellertid i det följande förorda åtgärder för åstadkommande av vidgade lokalutrymmen vid upptagningsskolorna i Lund och Härnösand.

Jag förordar, att beslut redan nu fattas därom, att en av de fyra upptagningsskolorna för dövtumma skall nedläggas med utgången av budgetåret 1942/43. Sedan det blivit klart, om och när skol- och arbetshemmen kunna flyttas från Gävleskolans lokaler samt förut berörda utredningar och beräkningar slutförts, torde nästkommande års riksdag kunna föreläggas förslag *dels* om nedläggande av någondera av upptagningsskolorna i Vänersborg och på Manilla samt om därmed sammanhängande omreglering av nuvarande dövtumskoldistrikt, *dels* om eventuell förflyttning av Manilla- eller Örebro skolan, *dels* ock slutligen om nödiga byggnadsarbeten för de skolor, som förbliva förlagda till Vänersborg, Örebro eller Manilla.

Beträffande frågan om nedläggande av en av upptagningsskolorna uttalade *riksdagen*, att riksdagen vore ense med mig om att valet härvid borde stå mellan skolorna i Vänersborg och å Manilla. Riksdagen framhöll vidare i avslutning till vad jag i detta sammanhang anfört angående Gävleskolan, att riksdagen ansåge, att denna skolas relativt goda lokaler borde såvitt möjligt komma till användning i dövtumvården.

Skolöverstyrelsen har i skrivelse den 22 januari 1943 inkommit med utredning i de av mig angivna hänseendena. Utredningen utmynnar i förslag om *dels* nedläggande av upptagningsskolan i Vänersborg, *dels* provisorisk reparation av Manillaskolan för en kostnad av 70,000 kronor i avbidan på en framtida förflyttning till annan lämplig ort, *dels* förflyttning av Härnösandsskolan till Gävle, *dels* ock bibehållande av Örebro skolan och reparation av denna för en kostnad av 59,000 kronor.

I yttrande häröver har *statskontoret* vidhållit sitt förslag, att Manillaskolan bör nedläggas i stället för Vänersborgsskolan. Statskontoret har biträtt skol-

överstyrelsens förslag i övrigt, förslaget om Härnösandsskolans förflyttning till Gävle dock endast under förutsättning att Manillaskolan nedlägges.

Departement-
schefen.

Som nämnts beslöts i fjol att antalet upptagningskolor skall minskas från fyra till tre. Beslutet innebar vidare, att denna förändring skall ske med utgången av innevarande budgetår. Frågan, vilken av upptagningskolorna som skall nedläggas, är dock alltjämt öppen. I år liksom i fjol står valet mellan Manilla och Vänersborg. Frågan är emellertid även intimt förknippad med andra spörsmål beträffande förläggningen av dövstumskolorna, i det att man i samband med indragningen av en av dessa upptagningskolor har att taga ställning till hur de ledigblivande skollokalerna i Gävle lämpligen böra utnyttjas. I fjolårets proposition lämnades öppet, huruvida Örebro- eller Manillaskolorna skulle förflyttas dit. I år har frågan ytterligare komplicerats därigenom att skolöverstyrelsen funnit sig böra förorda, att Härnösandsskolan skall förläggas till Gävle. Frågan om vilken skola som lämpligen bör förläggas till Gävle intar i själva verket en nyckelställning vid lösningen av spörsmålet om dövstumskolväsendets organisation. Jag framhöll i fjol, att de förhållandevis goda lokalerna i Gävle borde komma till användning i dövstumvården. Även riksdagen gav uttryck åt samma åsikt. Gävleskolans lokaler bli emellertid icke disponibla, förrän den dit förlagda nyupprättade vårdanstalten för dövstumma med komplicerat lyte kan förläggas till den lantegendom, vilken enligt mitt förslag i det följande skall inköpas och ställas i ordning för ändamålet, d. v. s. tidigast den 1 juli 1944 och måhända — beroende på möjligheterna att få behövliga byggnadsarbeten utförda — vid en ännu senare tidpunkt. Med hänsyn härtill synes den beslutade indragningen av en upptagningskola och därmed sammanhängande förflyttningar icke lämpligen kunna ske redan i sommar utan först vid en senare tidpunkt. Jag nödgas därför förorda, att verkställandet av indragningsbeslutet uppskjutes tills vidare. I det följande gör jag hemställan om att riksdagen förelägges förslag av denna innebörd. Vid sådana förhållanden saknar jag anledning att redan i år taga ställning till skolöverstyrelsens förslag till omorganisation av dövstumskolväsendet i nu ifrågakvarande delar.

II. Inköp av en jordbruksegendom för vårdanstalten för dövstumma med komplicerat lyte.

Inledning.

Från och med innevarande budgetår har den förutvarande specialskolan och fortsättningsskolan i Gävle ersatts med en vårdanstalt för dövstumma med komplicerat lyte, uppdelad på ett skolhem samt ett arbetshem för manliga och ett för kvinnliga skyddslingar. Anstaltens uppgift är dels att bereda undervisning åt sådana dövstumma skolelever, som, huvudsakligen till följd av

svag begåvning, ej lämpligen böra undervisas i vanlig dövstumskola, och dels att bereda fortsatt omvårdnad efter avslutad skolgång åt detta slag av dövstumma.

Vårdanstalten är för närvarande provisoriskt förlagd till Gävle men har ansetts skola så snart ske kan förflyttas till en lämplig lantegendom.

I skolhemmet finnas intagna 23 elever, i det manliga arbetshemmet 5 samt i det kvinnliga arbetshemmet 8 skyddslingar. I den utredning av skolöverstyrelsen och medicinalstyrelsen, som låg till grund för fjolårets beslut, beräknades elevantalet i skolhemmet innevarande läsår bli omkring 24 för att under de tre därpå följande läsåren bli respektive 33, 27 och 35. Beträffande arbetshemmen beräknades dessa innevarande arbetsår komma att inrymma vardera 10 skyddslingar, vilket antal under de närmast följande 10 åren skulle successivt stiga till 50 för det manliga och 40 för det kvinnliga arbetshemmet. Beträffande anledningen till att antalet skyddslingar för närvarande understiger det beräknade har skolöverstyrelsen framhållit, att detta beror på att under den nuvarande provisoriska förläggningen i Gävle med de där starkt begränsade möjligheterna att bereda i första hand de manliga skyddslingarna passande arbete vissa restriktiva synpunkter måst göra sig gällande vid intagning av skyddslingar.

Av skyddslingarna i kvinnliga arbetshemmet deltaga några i köks- och städningsarbete. De övriga sysselsätts med vävning, knyppling och dylikt.

De manliga skyddslingarna sysselsätts huvudsakligen med arbete i trädgården samt under vintern med snöskottning, vedstapling och vedhuggning m. m. samt i viss utsträckning med skrädderi- och skomakeriarbete. Ett par ynglingar ha också fått försöka sig på vävning.

Beträffande skyddslingarnas blivande sysselsättning inhämtas av skolöverstyrelsens och medicinalstyrelsens i propositionen 1942: 246 redovisade utredning bland annat följande.

Rörande skyddslingarna i kvinnliga arbetshemmet ha ämbetsverken uttalat, att dessa i likhet med förhållandet vid anstalter av detta slag för hörande svagbegåvade lämpligen kunna under husmoders och övrig kvinnlig personals ledning sysselsättas i köksarbete och städning m. m. och sommartiden därtill i lämpligt trädgårdsarbete samt i övrigt huvudsakligen med vävning ävensom i lämpliga fall med enklare sömnad, knyppling och dylikt. För kvinnliga arbetshemmet har därför redan från början en vävlärlarinna med kunnighet i sömnad m. m. ansetts erforderlig. Då skyddslingarnas antal nått upp till omkring 20, torde ytterligare en vävlärlarinna behövas.

För flertalet skyddslingar i manliga arbetshemmet ha ämbetsverken funnit jordbruks- och trädgårdsarbete såsom det utan jämförelse lämpligaste. Antalet erforderliga arbetsledare för dessa skyddslingar är beroende på förutom skyddslingarnas antal även storleken av det till anstalten hörande jordbruket och dess trädgård m. m. För ett jordbruk av omkring 100 tunnland åker och cirka 200 tunnland skogsmark, vilket angivits såsom en passande storlek, har en rättare, en ladugårdsförman och ytterligare en arbetsledare ansetts erforder-

liga. Då antalet skyddslingar i manliga arbetshemmet överstigit 25, har räknats med att ytterligare en arbetsledare erfordras.

Eleverna i skolhemmet ha ansetts böra få en utbildning väsentligen enligt de för bildbara sinnesslöa tillämpade principerna. Den huvudsakliga undervisningen skulle omhänderhavas av lärarinnor, utexaminerade från Slagstaseminarier, vilka tillika genomgått en kortare kurs vid dövstumlärarseminariet.

Vid anstalten äro för närvarande anställda en föreståndare, 3 dövstumlärare, en slöjdlärlarinna, en arbetslärare i skomakeri, en sömmerska och en sjuksköterska, som tillika tjänstgör som husmoder, samt en vaktmästare och i övrigt erforderlig vård- och ekonomipersonal.

Skolöverstyrelsens utredning och förslag.

Skolöverstyrelsen föreslår, att egendomen Mogård i Finspångs köping, Östergötlands län, inköpes för ett pris av 247,450 kronor samt att 375,000 kronor anvisas för omedelbart erforderliga byggnadsarbeten. Överstyrelsen diskuterar alternativt inköp av Mölstads ålderdomshem med tillhörande jordbruk i Mönsterås.

Överstyrelsen anför i huvudsak följande.

I sin strävan efter att finna en för vårdanstalten passande jordbruksegendom har överstyrelsen i första hand sökt samarbete med domänstyrelsen och socialstyrelsen för att få utrönt, om någon staten redan tillhörig egendom skulle kunna få tagas i bruk för anstaltens behov. De nämnda styrelserna ha emellertid ej kunnat anvisa härför lämplig staten tillhörig egendom. Överstyrelsen har därför måst undersöka möjligheten att för ändamålet inköpa en passande egendom.

Vid sökandet efter en lämplig egendom har särskild hänsyn tagits till läge, storlek, byggnadernas beskaffenhet och i samband därmed erforderliga nybyggnader samt egendomens pris. En areal av 40—75 har åker och 100—150 har skogs- och betesmark har ställts som önskemål. Beträffande läget har överstyrelsen strävat efter att få detta i sådan närhet av station, samhälle eller stad, att anstaltens kommunikation med yttervärlden i görligaste mån underlättas liksom också att anstaltens läge ur rikssynpunkt blir någorlunda centralt. I fråga om byggnaderna har strävan gått ut på att finna så goda ekonomibyggnader, att dessa ej skulle draga några nämnvärda omedelbara reparations- eller ombyggnadskostnader samt övriga byggnader i mesta möjliga mån användbara för anstaltens behov.

Från olika fastighetsförmedlingar har överstyrelsen erhållit beskrivning över sammanlagt ett 60-tal jordbruksegendomar i skilda delar av landet. 10 av dessa ha enligt beskrivningarna varit sådana, att överstyrelsen funnit anledning vidtaga en förberedande besiktning av desamma. Därvid ha emellertid endast 2 varit av den beskaffenhet, att överstyrelsen ansett sig böra låta underkasta dem en grundligare besiktning och utreda om- och nybyggnadskostnader m. m. för vårdanstaltens eventuella förläggande till endera av dem. Egendomarna i fråga äro:

1. Mogård i Finspångs köping, Risinge församling och
2. Mölstads ålderdomshem med tillhörande jordbruk i Mönsterås församling.

Egendomen Mogård är belägen cirka 2 km från Doverstorps station vid järnvägslinjen Norrköping—Finspång samt cirka 10 km från Finspång och 35 km från Norrköping. Den har ett vackert läge vid en vik av sjön Glan och vid ett sund, som förenar nämnda sjö med sjön Dovert. Ägora begränsas också delvis av sjön Dovert och i egendomen ingår även Ekön i nämnda sjö.

Egendomen, som består av 3 brukningsdelar, nämligen Mo 1¹, Åsunda 1¹ och Ekön 1¹, har enligt ett genom domänstyrelsens försorg upprättat värderingsinstrument en areal av 231,50 hektar, nämligen

tomt och ängsbackar	10,90 hektar
åker	68,10 »
kultiverad betesmark	21,50 »
skogs- och hagmark	107,50 »
impediment	23,50 »

Summa 231,50 hektar.

Åkerjorden utgöres enligt värderingsinstrumentet till övervägande delen av lättlera av god beskaffenhet och i synnerligen god hävd. Dikningsförhållandena äro godartade och egendomen täckdikad.

Värderingsinstrumentet angiver för skogsmarken i olika tabeller såväl bonitets- som åldersfördelning. Virkesförrådet angives med stöd av dels 11,5 procent linjetaxering och dels stamräkning till 13,391 m³ över 4'' i brösthöjd.

På gården födes för närvarande ett 60-tal nötkreatur och 14 hästar.

Byggnaderna äro uppdelade i 2 grupper, nämligen dels herrgårdsbyggnaden med därtill anslutna byggnader, dels till jordbruket hörande byggnader.

Herrgården.

a) Herrgårdsbyggnaden, som är uppförd åren 1904—1906, av trä samt in- och utvändigt reveterad, innehåller i två våningar sammanlagt 16 rum jämte stora hallar och köksavdelning m. m. I nedre våningen finnes centraluppvärmning, en trappa upp kakelugnar. Under byggnaden finnes källarvåning med goda utrymmen. Byggnaden är enligt värderingsinstrumentet i gott skick.

b) Flygelbyggnad om 2 rum och kök. I anslutning till denna ett större hönshus med hönsgräddor. Angives vara i gott skick.

c) Trädgårdsmästarbostad om 3 rum och kök med nödiga uthus samt 2 växthus. Medelgott skick.

Till jordbruket hörande byggnader.

a) Arrendatorsbostad om 5 rum och kök.

b) Rättarbostad samt 3 stycken torplägenheter med tillhörande uthusbyggnader.

c) En byggnad för arbetarbostäder m. m. om sammanlagt 8 rum och 5 kök (gamla corps de logiet).

d) Ladugård och stall för i det föregående angivet antal djur samt loge, vagnslider och övriga tillhörande byggnader. Inalles angives till jordbruket höra 22 stycken byggnader, i stort sett i mycket gott skick.

Dessutom finnes en bostadslägenhet Sundsmarken om 2 rum och kök med tillhörande uthus och trädgård, medelgott skick, samt på Ekön en fiskarbostad omfattande 2 rum och 2 kök med tillhörande mindre ladugård och uthus. Byggnaderna angivas vara i knappt medelgott skick.

Egendomens nuvarande värde har enligt särskild specifikation i värderingsinstrumentet angivits till i avrundat tal 245,000 kronor. Härvid har huvudbyggnaden upptagits till taxeringsvärdet 25,000 kronor.

Egendomen är fastighetstaxerad för 160,500 kronor fördelat sålunda:

jordbruksvärde	kronor	98,600
skogsvärde	»	36,900
annan fastighet (huvudbyggnaden med till denna anslutna byggnader) ¹	»	25,000
	kronor	160,500.

Jordbruket är utarrenderat till den 14 mars 1948 mot ett årligt arrende av 4,000 kronor.

Trädgården är utarrenderad till den 1 november 1945 mot ett årligt arrende av 600 kronor.

Flygelbyggnaden med hönsgårdar är avgiftsfritt upplåten till jägaren Frans Persson. Kontraktet kan uppsägas före den 1 april och upphör då att gälla den 1 oktober samma år. Persson uppgives dock ha muntligt löfte om bostad i sin tid på gården.

Fiskarbostaden jämte fisket i sjöarna Glan och Dovern utarrenderat för 1 år i sänder.

Begärt pris för egendomen 275,000 kronor.

E g e n d o m e n M ö l s t a d är belägen delvis i Mönsterås köping och delvis i Mönsterås socken av Kalmar län. Byggnaderna på egendomen ligga på ett avstånd av cirka 1 km från centrum av Mönsterås köping utmed stora landsvägen mellan Mönsterås och Oskarshamn.

Enligt av jägmästare P. Berggren i Kalmar uppgjort värderingsinstrument av den 6 april 1943 utgjorde arealen vid senaste fastighetstaxering 116,7 hektar fördelade sålunda:

åker	51,5 hektar
tomt	2,5 »
annan betesmark	18,5 »
övrig mark	4,2 »
skogsmark	40,0 »

Summa 116,7 hektar.

Enligt av ordföranden i Mönsterås kommun till värderingsmannen lämnade uppgifter är det emellertid kommunalförvaltningens mening att för kommunens räkning före försäljningen avsondra ett område på cirka 27 hektar åker, skogs- och betesmark, varför den i ett eventuellt köp ingående arealen skulle utgöra:

åker	47,5 hektar
tomt	2,5 »
annan betesmark	12,5 »
övrig mark	2,2 »
skogsmark	25,0 »

Summa 89,7 hektar.

¹ Enligt uppgift i värderingsinstrumentet är herrgårdsbyggnaden brandförsäkrad till 70,000 kronor och lantbruksbyggnaderna till 104,600 kronor.

Värderingsmannen har enligt särskild specifikation, varvid hänsyn tagits till under senare år genomförda jordförbättringar, ekonomibyggnadernas goda beskaffenhet och läget intill köpingen m. m., åsatt egendomen ett jordbruksvärde av	kronor 101,250
och ett virkesvärde efter särskildå angivna beräkningsgrunder av	» 9,000
	<hr/> Summa kronor 110,250.

Ålderdomshemsbyggnadens värde har ej angivits i värderingsinstrumentet.

Byggnaderna på fastigheten utgöras av dels ålderdomshemmet med tillhörande uthusbyggnader, dels till jordbruket hörande byggnader.

Ålderdomshemmet.

a) Ålderdomshemmet, som är uppfört av tegel för omkring 50 år sedan och invändigt ombyggt omkring år 1930, innehåller på nedre bottnen köksavdelning, källar- och förrådslokaler, pannrum, verkstadslokaler m. m. och 1 och 2 trappor upp matsal, personalbostäder och rum för de i hemmet intagna m. m. samt i en särskild avdelning 3 skolsalar. I allt innehåller byggnaden 26 rum jämte ett par ej fullt färdiga personalrum på vinden. Rummen äro av mycket olika storlek, de flesta små.

b) Till ålderdomshemmet hör en tvättstuga samt ett mindre svinhus.

Jordbrukets byggnader.

Till jordbruket hörande byggnader äro:

a) Arrendatorsbostad om 5 rum och kök. Den är byggd av trä och synes vara i medelgott skick.

b) Vidare finnes 2 mindre stugor för arbetare vid gården å vardera 1 rum och kök jämte liten kammare.

c) Ladugård och stall med plats för respektive cirka 40 nötkreatur och 8 hästar är i gott skick. Vidare finnes ett större svinhus samt höns hus och magasin.

Jordbruket är utarrenderat till den 14 mars 1945.

Enligt fastighetstaxeringen år 1938 är fastigheten taxerad till jordbruk och skog	kronor 72,200
ålderdomshemmet	» 60,000
	<hr/> Summa kronor 132,200.

Egendomen är enligt bifogat protokollsutdrag av Mönsterås sockens kommunalnämnd den 15 mars 1943 salubjuden till ett pris av 300,000 kronor, vilket pris muntligt angivits såsom fast.

Skolöverstyrelsen har låtit verkställa utredningar rörande de byggnadsarbeten vid egendomarna Mogård och Mölstad, vilka *dels* erfordras omedelbart, *dels* efter en viss, kortare tidrymd. Av överstyrelsens framställning inhämtas följande.

Mogård. Vårdanstaltens föreståndare, A. T. Rendahl, har avgivit förslag till disposition för anstaltens behov av befintliga byggnader dels omedelbart vid inflyttningen och dels vid en senare tidpunkt, huvudsakligen i samband med övertagandet av jordbruket samt angivit det beräknade behovet av om- och nybyggnader vid sagda tidpunkter.

Förslaget innebär huvudsakligen följande.

Omedelbara ombyggnadsarbeten. I den i huvudbyggnaden befintliga köksavdelningen insättes en större järnspisel och vidtages en del andra smärre ändringar och bättringar, varefter den tills vidare under några år kan användas för anstaltens behov.

Den stora matsalen i anslutning till köksavdelningen tages till matsal för skyddslingarna och den inbyggda verandan till matsal för personalen. Ett rum av samma storlek som matsalen och liggande intill denna användes till vävsal och ett annat rum bredvid denna till sysal. Ett rum i samma del av byggnaden tages till expedition och 2 mindre rum i närheten av köksavdelningen till bostäder åt två köksbiträden.

I våningen 1 trappa upp ordnas en provisorisk bostad åt föreståndaren. Härtill användes 3 av de 9 rummen varvid ett av dem eventuellt inredes som provisoriskt kök. De återstående 6 rummen tages i bruk till bostäder åt 4 lärarinnor i kunskapsämnen samt vävlärlarinnan och husmodern.

En nybyggnad erfordras enligt detta förslag innehållande följande lokaler

5 klassrum om minst 26 kvm
 9 sovrum » » » »
 2 dagrum » » » »
 2 sjukrum
 6 personalrum, eller inalles 24 rum.

Härtill komma klädrum och tvättrum samt toaletter m. m.

Dagrummen läggas enligt förslaget intill varandra med skjutdörrar emellan, så att de kunna användas för filmföreläsningar, lek och gymnastik m. m.

I källarlokalerna under byggnaden anordnas mangelrum, verkstadslokaler och en del reservutrymmen av olika slag.

I denna nya byggnad förläggas under de första åren, då antalet elever i skolavdelningen och skyddslingar i arbetshemmen är förhållandevis litet, såväl skoleleverna som skyddslingarna i arbetshemmen. Sovrummen beräknas under dessa övergångsår med något väl hög beläggning kunna inrymma cirka 55 skyddslingar.

Den befintliga trädgårdsmästarbostaden repareras och användes till bostad åt arbetsledaren för manliga arbetshemmet.

Förslaget förutsätter i övrigt att eventuellt ytterligare erforderliga personalrum eller dylikt skall kunna få hyras av gårdens arrendator.

Inflyttningen å Mogård är beräknad till omkring den 1 juli 1944. De föreslagna om- och nybyggnaderna och reparationerna förutsätts vara utförda före inflyttningen.

Senare ombyggnadsarbeten m. m. Vid en senare tidpunkt, då anstalten övertager jordbruket och därmed blir i tillfälle att utnyttja till detta hörande byggnader, och då antalet skyddslingar i de olika hemmen blivit större, vidtages enligt föreståndarens förslag i huvudsak följande förändringar.

Huvudbyggnaden underkastas en genomgripande reparation. Härvid borttages kakelugnarna i övre våningen och införes värmeledning. I samband därmed moderniseras hela värmeanläggningen. Köksavdelningen moderniseras och utökas för det i fortsättningen beräknade större antalet skyddslingar. Expeditionslokalen omändras till bostad åt husmodern. Av de 2 mindre rummen i anslutning till köksavdelningen tages ett till matrum för lärarinnor m. fl. och ett till matrum för vård- och ekonomipersonal. Verandarummet användes till utökning av skyddslingarnas matsal. Övriga rum på nedre bottnen disponeras i huvudsak som förut.

Våningen 1 trappa upp tages efter vissa mindre omändringar till förläggning för kvinnliga arbetshemmet, varvid den stora hallen utnyttjas till samlings- och dagrum för skyddslingarna i detta hem. Plats skulle på så sätt kunna beredas för omkring 35 skyddslingar i kvinnliga arbetshemmet.

Vidare underkastas det gamla corps de logiet, som nu är arbetarbostad m. m., en ombyggnad och reparation och tages i bruk till förläggning för manliga arbetshemmet. Denna byggnad är belägen i anslutning till jordbruket och på visst avstånd från huvudbyggnaden och lämpar sig ur denna synpunkt synerligen väl till förläggning för manliga arbetshemmet.

Eleverna i skolhemmet beräknas vid denna tid ha ökat, så att sovrummen i skolbyggnaden behövas enbart för dessa. Något eventuellt överflödigt sovrum användes till personalrum eller för oförutsett behov.

Arrendatorsbostaden underkastas nödiga reparationer och omändringar och användes till bostäder åt lärarinnor m. fl.

De befintliga torpstugorna och mindre arbetarbostäderna repareras och förändras i erforderlig grad och användas till bostäder åt rättaren och övrig jordbrukspersonal.

Ny bostad med expeditjonslokal bygges åt föreståndaren. Förslagsvis förutom expeditjonslokalen om 4—5 rum och kök jämte hall, jungfrukammare och badrum.

M ö l s t a d. Rendahl har avgivit förslag till disposition av befintliga lokaler samt erforderliga ny- och ombyggnader dels omedelbart och dels senare i händelse Mölstad skulle tagas i bruk för vårdanstalten.

Omedelbara ombyggnadsarbeten. Köksavdelningen i »källarplan» moderniseras och utökas. I våningen 1 trappa upp sammanslås vissa angivna rum till matsal åt skyddslingarna och vissa till matsal åt vård- och ekonomipersonal. Av de här befintliga skolsalarna tages en till vävsal och en till syrum. Två små rum användas till bostad åt husmodern, ett till förrådsrum o. s. v.

Våningen 2 trappor upp tages tills vidare, medan antalet skyddslingar är litet, till förläggning för såväl manliga som kvinnliga arbetshemmet. Enligt viss angiven placering i de olika rummen skulle då plats kunna beredas för 14 manliga och 14 kvinnliga skyddslingar jämte vårdarinnor. Det framhålles emellertid att detta ej är någon god lösning. På grund av de båda avdelningarnas läge med gemensam trappuppgång skulle nämligen övervakningen i hög grad försvåras.

De två i vindsvåningen belägna rummen skulle enligt förslaget tagas i bruk till personalbostäder.

I samband med de föreslagna förändringarna skulle hela byggnaden underkastas en ganska genomgripande reparation. Den befintliga arrendatorsbyggnaden skulle enligt förslaget omändras till bostad för rättare och ladugårdsförman. I en av de två mindre arbetarbostäderna på gården skulle bostad beredas för ytterligare en arbetsledare. Någon tillbyggnad skulle därvid erfordras.

Nybyggnad skulle enligt förslaget omedelbart behöva vidtagas för följande lokaler

- 5 klassrum
- 2 dagrum
- 8 sovrum
- 2 sjukrum

5	bostadsrum	för	lärarinnor
2	»	»	vårdarinnor
2	»	»	biträden
1	expeditionslokal		

1 reservrum för oförutsedda behov eller inalles 28 rum förutom klädrum, tvätttrum och toaletter m. m. samt en del lokaler i källarvåningen i likhet med å Mogård. De olika rummen av samma storlek som för Mogårdsförslaget angivits.

Under det att på Mogård tillfällig mindre bostad skulle kunna beredas föreståndaren, måste däremot på Mølstad sådan byggas omedelbart av förslagsvis samma storlek som på Mogård utom expeditionslokalen. Eventuellt kunde expeditionen, som föreslagits i skolhemmet, byggas i föreståndarbostaden.

Senare byggnadsarbeten. Den i det föregående angivna förläggningen av såväl manliga som kvinnliga arbetshemmen till våningen 2 trappor upp i nuvarande byggnaden är avsedd endast under de allra första åren. Dels av utrymmesskäl och dels på grund av de nämnda övervakningssvårigheterna torde en förändring bli nödvändig redan efter 2 till 3 år. En ny byggnad synes då böra uppföras för manliga arbetshemmet beräknad för cirka 50 skyddslingar, varefter hela våningen 2 trappor upp i den gamla byggnaden tages i bruk för kvinnliga arbetshemmet. Här skulle då inrymmas högst cirka 30 skyddslingar.

Sannolikt skulle i fortsättningen, då antalet skyddslingar blivit större, bostad erfordras för ytterligare en manlig arbetsledare.

Intendenten i byggnadsstyrelsen E. Lundberg har på anmodan i anslutning till Rendahls förslag uppgjort ett preliminärt byggnadsprogram jämte summariska kostnadsberäkningar.

De omedelbara byggnadskostnaderna vid *M o g å r d* beräknas uppgå till 375,000 kronor fördelade sålunda:

Omändringar och reparationer på huvudbyggnaden och trädgårdsmästARBostaden m. m.	kronor	10,000
Nybyggnaden, byggnadskostnad	»	340,000
Eventuell sprängning	»	4,000
Yttre ledningar för vatten och avlopp m. m.	»	7,000
Vägar	»	2,000
Planering, kontroll m. m.	»	12,000
		<hr/>
	Summa kronor	375,000.

De vid övertagandet av lantbruket om senast 5 år beräknade byggnadskostnaderna uppgå till omkring 125,000 kronor fördelade sålunda:

Reparation och omändringar i huvudbyggnaden	kronor	35,000
» » » av arrendatorsbostaden	»	5,000
» » » » gamla corps de logiet	»	30,000
Nybyggnad för bostad åt föreståndaren	»	45,000
Reparation och tillbyggnad av några mindre bostadshus ..	»	10,000
		<hr/>
	Summa kronor	125,000.

Motsvarande byggnadskostnader vid *M ö l s t a d* ställa sig sålunda.
Omedelbart behövliga byggnadsföretag:

Ombyggnad och reparation av huvudbyggnaden	kronor	135,000
därav målningsarbeten	kronor	41,000
nya fönster	»	10,500
fasadbehandling	»	7,000
värme- och sanitetsarbeten	»	45,000
yttre ledningar m. m.	»	12,000
elektriska installationer	»	3,700
ritningar, kontroll m. m.	»	15,800
<u>Summa kronor</u>		<u>135,000</u>

Nybyggnad för skolhemmet i huvudsak lika med men något större än den för *Mogård* beräknade
 kronor | 375,000. |

Kostnaderna fördela sig sålunda:

byggnaden	kronor	350,000
sprängning	»	4,000
yttre ledningar för vatten m. m.	»	7,000
vägar	»	2,000
diverse planeringar och kontroll m. m. ..	»	12,000
<u>Summa kronor</u>		<u>375,000</u>

Arrendatorsbyggnaden repareras och ombygges till bostad åt rättaren och ladugårdsförmannen för omkring 10,000 kronor.

En mindre stuga repareras och ombygges till bostad åt en arbetsledare för en beräknad kostnad av 5,000 kronor.

Nybyggnad till bostad åt föreståndaren förslagsvis 45,000 kronor.

Mindre reparationer på ekonomibygnaderna 2,000 kronor.

Samtliga omedelbara byggnadskostnader alltså 572,000 kronor.

Efter något år då antalet skyddslingar ökats uppföres en byggnad för manliga arbetshemmet med plats för omkring 50 skyddslingar för en beräknad kostnad av 175,000 kronor.

Byggnadskostnaderna för *Mogård* respektive *Mölstad* belysas av följande sammanställning.

	Omedelbara byggnadskostnader	Framtida byggnadskostnader	Summa
Egendomen <i>Mogård</i>	375,000	125,000	500,000
Ålderdomshemmet <i>Mölstad</i> ..	572,000	175,000	747,000
Merkostnad vid <i>Mölstad</i> ...	197,000	50,000	247,000

Som av ovanstående sammanställning framgår ställa sig enligt de av byggnadsstyrelsen gjorda beräkningarna de omedelbara byggnadskostnaderna 197,000 kronor lägre på egendomen *Mogård* än på *Mölstad* och kostnaderna för inom de närmaste åren ytterligare erforderliga byggnader 50,000 kronor lägre. Den beräknade totalsumman för byggnadskostnaderna på *Mogård* under de närmaste 5 åren understiger alltså kostnaderna på *Mölstad* med 247,000 kronor.

Skolöverstyrelsen anför vidare härom följande.

Byggnadsstyrelsen har för sin del förordat ett förvärv av egendomen Mogård. Med hänsyn dels härtill och dels till att jordbruket och skogen på Mogård omfattar större areal och enligt de företedda värderingarna representerar ett betydligt högre värde, ehuru den begärda köpeskillingen är lägre, och då vidare Mogård för en för hela landet gemensam anstalt ligger mera centralt och bättre till än Mölstad, har överstyrelsen funnit anledning inleda preliminära förhandlingar om inköp av egendomen Mogård.

Vid de sålunda förda underhandlingarna har det varit överstyrelsen möjligt att nedbringa köpeskillingen för Mogård till 247,450 kronor enligt preliminärt köpekontrakt.

Enligt ett handlingarna i ärendet bifogat köpekontrakt för egendomen Mogård, vilket godkänts av säljaren, skall köpeskillingen, 247,450 kronor, gäldas dels genom övertagande av betalningsansvaret för ett inteckningslån i Östgöta hypoteksförening (kapital- och ränteskuld beräknas i mitten av juni 1943 utgöra 45,914 kronor 72 öre), dels genom kontant likvid av återstoden av köpeskillingen. Egendomen skall enligt kontraktet tillträdas omedelbart efter det statsmakterna fattat beslut om egendomens inköpande i enlighet med kontraktet. Beträffande kontraktets övriga innehåll hänvisas till handlingarna.

Ehuru nämnda hypotekslån ännu icke är uppsägningsbart, har hypoteksföreningen meddelat, att lånet likväl kan i mitten av juni kontant förtidsinbetalas genom erläggande av — förutom förutnämnda kapital- och ränteskuld — ett belopp av 2,327 kronor 20 öre, huvudsakligen motsvarande ersättning för mistat förvaltningsbidrag och ränteskillnadsersättning.

Skolöverstyrelsen framhåller,

dels att i köparens skyldigheter enligt kontraktet även ingår ersättning till arrendatorn vid arrendets upphörande för på egendomen, huvudsakligen beträffande ekonomibyggnaderna, utförda förbättringar, vilka i värderingsinstrumentet upptagits till cirka 20,000 kronor,

dels att huvudbyggnaden, som upptagits till endast 25,000 kronor, för anstaltens vidkommande har ett betydligt högre värde. Sedan dels de omedelbara till cirka 5,000 kronor och dels de senare till cirka 35,000 kronor beräknade omändringarna och reparationerna blivit utförda, torde byggnaden enligt överstyrelsens mening ha ett värde för anstalten av minst 150,000 kronor.

Tiden för anstaltens överflyttning till Mogård.

Skolöverstyrelsen beräknar, att de vid Mogård erforderliga omedelbara om- och nybyggnadsarbetena skola kunna slutföras så, att anstalten den 1 juli 1944 kan förflyttas till Mogård. Överstyrelsen anför vidare.

Tillträdet av egendomen Mogård synes överstyrelsen böra ske, så fort köpet är avslutat och köpeskillingen erlagd. Vissa bruksningsdelar på egendomen äro emellertid som förut omnämnts genom kontrakt bundna på viss tid. Sålunda är fiskerätten med tillhörande byggnader utarrenderad på ett år i sänder med vissa uppsägningsbestämmelser. Trädgården är utarrende-

rad till den 1 november 1945 och jordbruket till den 14 mars 1948 varjämte en i flygelbyggnaden boende gammal jägare Persson är tillförsäkrad fri bostad i sin tid på gården. Vidare är en loftbod på egendomen för avhämtning skänkt till Risinge museiförening. Omedelbart tillgängliga äro alltså endast corps de logiet med därtill hörande byggnader.

Beträffande fisket finner överstyrelsen det lämpligt, att sådan förändring i kontraktet vidtages, att vårdanstalten och de vid denna anställda erhåller möjlighet att idka amatörfiske, särskilt som detta för skyddslingarna i manliga arbetshemmet bör kunna bli en lämplig förströelse på fritid. Det synes emellertid böra ankomma på vårdanstaltens blivande styrelse att besluta i ett sådant ärende.

Vad åter beträffar jordbruket och trädgården vill överstyrelsen anföra följande.

Överstyrelsen har under hand förfrågat sig hos gårdens arrendator, under vilka villkor han skulle vara villig att före arrendetidens utgång avträda arrendet. En uppgörelse med honom härom på från överstyrelsens synpunkt skäligen villkor synes emellertid ej nu kunna komma till stånd. Därtill kommer, att priset på hästar och nötkreatur ävensom andra till ett lantbruk hörande såväl levande som döda inventarier för närvarande ligger så högt, att det är en olämplig tidpunkt att nu skaffa uppsättning till en gård av denna storlek. Med hänsyn till dessa förhållanden finner överstyrelsen det lämpligt att under de första åren söka sysselsätta de manliga skyddslingarna med trädgårdsarbete och enklare arbete i skogen såsom röjning och dylikt ävensom med skötseln av höns och kaniner m. m., varefter anstalten vid arrendetidens utgång eller den tidpunkt dessförinnan, då en godtagbar uppgörelse med arrendatorn kan komma till stånd och inköp av inventarier kan ske till lämpligare priser, må övertaga lantbruket.

Vad åter trädgården angår, så synes det för anstalten vara nödvändigt att omedelbart vid inflyttning, eller, om flyttningen sker vid den 1 juli 1944, senast på hösten samma år komma i besittning av densamma. Det är nämligen dels av ej ringa vikt för anstaltens hushåll att ha tillgång till såväl frukt och bär från trädgården som olika alster från köksträdgården och dels är trädgården redan från inflyttningen behövligen för att kunna bereda de manliga skyddslingarna arbete. Överstyrelsen finner det därför nödigt att efter fullbordat köp av egendomen träda i underhandlingar med trädgårdsarrendatorn om hävande av hans kontrakt. Årliga arrendet för trädgården utgör 600 kronor. Det torde ej vara möjligt att få trädgårdsarrendatorn att utan ekonomisk gottgörelse avträda arrendet före den fastställda tiden. Till sådan gottgörelse torde därför senare erfordras något mindre belopp.

Trädgården på Mogård är icke vare sig vad angår själva fruktträdgården med bärbuskar eller köksträdgården av den storlek eller i det stånd, som kan anses lämplig för vårdanstalten. Under de första åren synes därför en utvidgning böra ske. I de närmaste årens petita torde överstyrelsen komma att åska årliga mindre anslag härför. Under förutsättning att vårdanstalten, som ovan är föreslaget, senast den 1 november 1944 får övertaga trädgården kommer emellertid under budgetåret 1943/44 inga medel att behöva åskas till trädgårdens underhåll.

Då 1942 års riksdag på Kungl. Maj:ts förslag beslöt inrätta en vårdanstalt för dövstumma med komplicerat lyte, var avsikten den, att anstalten snarast möjligt skulle förläggas till en för ändamålet lämpad jordbruksegendom. På

Departement-
schefen.

Kungl. Maj:ts uppdrag har skolöverstyrelsen företagit ingående undersökningar i syfte att finna en sådan egendom. Överstyrelsen har därvid i första hand eftersträvat att förvärva dispositionsrätten till någon staten redan tillhörig egendom. Detta har emellertid icke lyckats. Överstyrelsen har därefter bland ett 60-tal anbud från enskilda egendomsägare och kommuner slutligen utvalt två egendomar, vilka närmast syntes motsvara de anspråk, som borde uppställas i detta fall. Dessa äro egendomen Mogård i Finspångs köping, Östergötland, och Mölstads ålderdomshem vid Mönsterås. Skolöverstyrelsen och byggnadsstyrelsen, vilka genom representanter besiktigat båda dessa egendomar, ha därvid givit företräde åt Mogård. En jämförelse mellan dessa egendomars bebyggelse, areal, taxerings- och saluvärden ter sig på följande sätt.

	Huvudbyggnad	Andra bostadshus	Areal	Tax. värde	Salubjuden för
Mogård	16 rum och kök	18 rum och 8 kök ¹	231,5 har	160,500 kr.	247,450 kr.
Mölstad	26 » » »	5 » » 1 kök ¹	89,7 »	132,200 kr. ²	300,000 kr.

¹ Dessutom några mindre bostadslägenheter.

² Taxeringsvärdet avser 116,7 har.

Enligt en av byggnadsstyrelsen företagen preliminär undersökning erfordras omedelbara byggnadsarbeten på Mogård för omkring 375,000 kronor och på Mölstad för omkring 572,000 kronor. Även de framtida byggnadskostnaderna beräknas bli lägre på Mogård än på Mölstad.

De här ovan anförda uppgifterna ge vid handen, att ur ekonomisk synpunkt företräde måste givas åt Mogårdsalternativet. Då Mogård dessutom ur skilda synpunkter synes väl lämpad till förläggningsplats för ifrågasvarande vårdanstalt, har jag funnit mig böra förorda, att denna egendom inköpes för ändamålet. Köpeskillingen, 247,450 kronor, synes mig ur statens synpunkt godtagbar, varför jag icke funnit anledning till erinran mot beloppet. Innehållet i det preliminärt upprättade köpekontraktet har icke heller givit mig anledning till erinran.

I enlighet med vedertagna principer torde det för ifrågasvarande inköp erforderliga anslagsbeloppet, i avrundat tal 247,500 kronor, böra anvisas på kapitalbudgeten såsom kapitalinvestering i statens domäners fond. Det torde böra ankomma på Kungl. Maj:t att, efter den ytterligare utredning, som må finnas erforderlig, meddela beslut om fastighetens framtida ställning i redovisningshänseende och därmed sammanhängande frågor i enlighet med härför av 1939 års lagtima riksdag godtagna principer (se propositionen 1939 L: 158). Till domänsfonden bör vidare från åttonde huvudtiteln utgå ersättning för upplåtelse av ifrågasvarande egendom för det därmed avsedda ändamålet; denna ersättning bör belasta åttonde huvudtitelns anslag till ersättning åt statens domäners fond för upplåten mark.

Såsom framgår av redogörelsen i det föregående, förutsattes i köpekontraktet, att köpeskillingen om 247,450 kronor delvis skall erläggas genom över-

tagande av betalningsansvaret för ett egendomen Mogård belastande hypotekslån på inemot 46,000 kronor. Skolöverstyrelsen har lämnat öppet, huruvida lånet bör omedelbart inlösas eller icke. Det torde böra ankomma på Kungl. Maj:t att träffa avgörande i denna fråga. Vid omedelbar inlösen av lånet har långivaren — Östgöta hypoteksförening — med hänsyn till att lånet icke för närvarande är uppsägningsbart betingat sig en ersättning av 2,327 kronor 20 öre. Finnes vid närmare prövning lånet böra omedelbart inlösas, torde erforderligt ersättningsbelopp böra bestridas från förslagsanslaget till Dövstumskolorna: Omkostnader.

Lantbruket på egendomen Mogård är utarrenderat till den 14 mars 1948 och synes, såsom framgår av vad överstyrelsen anfört, icke för närvarande böra övertagas av staten. Trädgården åter är utarrenderad till den 1 november 1945, men överstyrelsen anser lämpligt att söka få till stånd en överenskommelse med arrendatorn om tillträde ett år tidigare. Jag instämmer med överstyrelsen härutinnan, försåvitt det blir möjligt att låta vårdanstalten överflytta till Mogård redan den 1 juli 1944.

Avgörande för frågan, när vårdanstalten skall kunna förläggas till Mogård, synes vara, vid vilken tidpunkt omedelbart erforderliga byggnadsarbeten kunna vara fullbordade. Skolöverstyrelsen har räknat med att detta skall kunna vara fallet den 1 juli 1944. Härvid har givetvis förutsatts, att arbetena icke skola fördröjas av brist på arbetskraft och materiel. Byggnadsstyrelsen har uppskattat kostnaderna för de omedelbart nödvändiga arbetena till 375,000 kronor, i främsta rummet belöpande på en nybyggnad för inkvartering av såväl skolhemmets elever som arbetshemmens skyddslingar. Enligt en inom byggnadsstyrelsen uppgjord preliminär skissritning skulle nybyggnaden utgöras av en tvåvåningsbyggnad, inrymmande 5 klassrum, 2 dagrum, 9 sovrum, 6 personalrum, 2 sjukrum samt vissa ekonomiutrymmen. Mot detta förslag och de beräknade kostnaderna har jag icke funnit anledning till erinran. Jag tillstyrker därför, att för detta ändamål under statens allmänna fastighetsfond anvisas ett investeringsanslag av 375,000 kronor. Anslaget torde böra anvisas under rubriken »Om- och nybyggnadsarbeten vid dövstumskolorna». Det torde böra ankomma på Kungl. Maj:t att framdeles fastställa definitiva ritningar för byggnadsföretaget.

III. Förslagsanslaget till Dövstumskolorna: Avlöningar.

Anslaget till avlöningar vid dövstumskolorna är för innevarande budgetår uppfört med 1,195,500 kronor.

Skolöverstyrelsen har framhållit, att kostnaderna för dövstumskolorna i hög grad äro beroende av elevantalet. Detta är för innevarande budgetår 644 och beräknas nästa läsår bli 676. Vid vårdanstalten för dövstumma med

komplicerat lyte, vars utgifter tills vidare bestridas från dövstumskolornas anslag, beräknas nästa budgetår för skolhemmet ett elevantal av 29 (nu 23) och för arbetshemmen sammanlagt 20 skyddslingar, därav 10 manliga (nu 5) och 10 kvinnliga (nu 8).

Skolöverstyrelsen har vid sina anslagsberäkningar utgått ifrån, att antalet upptagningskolor nästa läsår kommer att minskas från fyra till tre. Då jag för egen del förordat ett uppskov med genomförandet av denna reducering, ingår jag icke närmare på konsekvenserna beträffande avlöningsanslaget av en sådan reducering.

Av överstyrelsens framställningar om anslag för nästa budgetår inhämtas följande.

L ä r a r t j ä n s t e r. På övergångsstat är för närvarande uppförd en rektorstjänst i lönegraden E 3, avseende rektor vid förutvarande specialskolan i Gävle. Överstyrelsen erinrar, att rektorstjänstens innehavare numera erhållit rektorstjänst vid annan dövstumskola, varför rektorstjänsten på övergångsstat kan indragas.

Antalet lärare i kunskapsämne är för närvarande 61, varav 53 ordinarie och 8 extra ordinarie. Av dessa 61 tjänster uppehållas två, en ordinarie och en extra ordinarie, av de dövstumslärare, vilka äro uppförda på indragningsstat hos Malmöhus läns landsting. Av de 61 dövstumslärarna tjänstgöra för närvarande två ordinarie och en extra ordinarie vid vårdanstalten i Gävle.

Skolöverstyrelsen har, för den händelse en upptagnings-skola komme att indragas nästa budgetår, beräknat en minskning av antalet erforderliga extra ordinarie lärare i kunskapsämne vid de egentliga dövstumskolorna till 4.

Fortsättningsskolan i Växjö för dövstumma flickor skall från och med nästa budgetår omorganiseras (se propositionen 1942: 246, sid. 55 ff., och riksdagens skrivelse 1942: 336, sid. 4). Omorganisationen innebär, att den obligatoriska skoltiden sänkes från tre till två år samt att därtill anknutes en frivillig tvåårig yrkesutbildning. Vid skolan äro för närvarande placerade följande arbetslärare:

1 arbetslärare (vävning)	A 15
2 arbetslärare (klädsömnad)	Ex 14
1 arbetslärare (sömnad och vävning)	Ex 14.

Dessutom finnas timplärare i klädsömnad, linnesömnad, vävning och stickning samt i bokbinderi.

Skolans styrelse har anhållit, att en av de extra lärarna i klädsömnad måtte få bli extra ordinarie samt att två nya extra arbetslärare måtte anställas, den ene i tvättning och strykning, den andre i bageri.

Skolöverstyrelsen har tillstyrkt denna framställning under framhållande att de två nya tjänsterna betingas av den beslutade omorganisationen. Beträffande klädsömnadstjänsten framhåller överstyrelsen att yrkesgrenen klädsömnad och damskrädderi torde komma att bli den mest besökta utbildningsgrenen i den frivilliga yrkesskolan, medan däremot ämnet vävning, som representerades av en ordinarie lärarinna, komme att spela en mindre betydande roll.

Lärarpersonalen vid *vårdanstalten i Gävle* består för närvarande av följande tjänster:

1 föreståndare	Eo 26
2 lärare i kunskapsämne	A 20
1 » » »	Eo 18
1 arbetslärare (skomakeri)	A 11
1 slöjdlärarinna	A 11
1 kindergartnlärarinna	A 11

Beträffande lärarbehovet vid vårdanstalten för nästa budgetår har skolöverstyrelsen anfört följande.

I sitt yttrande den 18 november 1941 rörande nedläggande av dövstumskolan i Gävle m. m. har skolöverstyrelsen och medicinalstyrelsen för omhändertagande av den teoretiska undervisningen vid skolhemmet under de närmaste åren förutom föreståndaren, som skulle vara examinerad dövstumslärare, beräknat ytterligare en dövstumslärare samt 3 lärarinnor, utexaminerade från Slagsta seminarium. De sistnämnda skulle dessutom ha genomgått en särskild utbildningskurs vid dövstumslärarseminariet. Departementschefen har i yttrande till propositionen 1942: 246 anslutit sig till skolöverstyrelsens förslag angående föreståndarens och sinnesslölärarinnornas kompetens, men ansett sig i avbidan på närmare erfarenhet rörande behovet av personal icke böra räkna med någon ytterligare dövstumslärare. Vid dövstumslärarseminariet pågår under innevarande vårtermin en utbildningskurs för utbildning av sinnesslölärarinnor till vårdanstalten. Till kursen hade anmält sig 4 lärarinnor, varav 1 återtagit sin ansökan. Endast 3 lärarinnor deltaga sålunda i kursen. Anstaltens styrelse har i sin framställning anfört, att det vore oundgängligen nödvändigt att för nästkommande verksamhetsår anställa 4 lärarkrafter. Överstyrelsen föreslår därför, att under de närmaste åren framåt anställas en dövstumslärare vid vårdanstaltens skolhem. Om några år, då närmare erfarenhet av elevmaterialet vunnits, torde kunna övervägas, huruvida även i fortsättningen en av lärarna vid anstalten bör vara dövstumslärare eller samtliga sinnesslölärarinnor. Efter denna tid kommer sannolikt behov av nyrekrytering av dövstumslärare vid dövstumskolorna att föreligga. En utbildningskurs för sinnesslölärarinnor av det slag, som nu pågår vid Manilla, torde då kunna anordnas vid dövstumslärarseminariet jämsides med dövstumslärarytbildningen, varigenom några särskilda kostnader för en dylik kurs icke behövde uppkomma.

Styrelsen har för budgetåret 1943/44 föreslagit en dövstumslärare med extra ordinarie anställning. Vid beräkningen av anslagsbehovet för anstalten har överstyrelsen också räknat med en extra ordinarie lärare. Måhända kan det komma att visa sig lämpligare att vid skolhemmet placera en av de ordinarie lärare, som överstyrelsen upptagit för dövstumskolorna i sina den 22 januari 1943 avgivna petita.

Rörande löneställningen för sinnesslölärarinnorna ha överstyrelsen och medicinalstyrelsen i sitt ovannämnda yttrande den 18 november 1941 föreslagit, att desamma skulle placeras i lönegrad A 11, alltså två lönegrader över den för småskollärarinnor gällande. Som skäl härför hade anförts, att utbildningen vid Slagsta visserligen måste anses något mindre kvalificerande än småskollärarytprovet, men då Slagstautbildningen skulle kompletteras med en kortare utbildningskurs vid dövstumslärarseminariet, syntes de sedan kunna anses vara berättigade till minst samma löneställning som småskollärarinnorna. Undervisningen vid skolhemmet skulle emellertid bliva synnerligen betungande, vartill även komme, att en ej obetydlig övervakningstjänst måste åligga dessa lärarinnor såväl under pågående lästerminer som under

ferierna. En löneplacering i lönegrad A 11 syntes därför befogad. Statskontoret hade i sitt yttrande anmärkt, att dessa lärarinnor jämte övriga nytillkommande befattningshavare, innan anstalten blivit fullt utbyggd, syntes böra uppföras såsom extra ordinarie, varvid lärarinnorna borde placeras en lönegrad under den, som föreslagits för ordinarie lärarinna. Allmänna lönenämnden hade visserligen funnit, att sinnesslörlärlarinnebefattningarna tills vidare i avvaktan på närmare erfarenhet borde inrättas som extra ordinarie, men föreslagit en placering i 11 lönegraden. Departementschefen slutligen hade i sitt yttrande till propositionen nr 246/1942 icke tagit närmare ställning till frågan om lärarinnornas löneställning.

Den förut berörda utbildningskursen vid Manilla kommer att avslutas i början av juni, och lärarinnorna beräknas komma att börja sin tjänstgöring vid anstalten den 1 juli 1943. Överstyrelsen har intet att erinra mot att dessa lärarinnor under några år framåt anställas som extra ordinarie, men anser sig böra vidhålla den tidigare föreslagna lönegraden, 11 lönegraden. Enligt vad överstyrelsen har sig bekant pågår för närvarande en utredning rörande inplacering i det statliga lönesystemet av lärarinnorna vid de av landstingen upprätthållna sinnesslölanstalterna. Överstyrelsen vill särskilt framhålla, att de vid vårdanstalten för dövstumma tjänstgörande lärarinnorna böra erhålla en något förmånligare löneställning än som kan komma att fastställas för lärarinnorna vid sinnesslölanstalterna.

Beträffande skomakeriläraren och slöjdlärlarinnan har skolöverstyrelsen utgått ifrån att dessa tills vidare kvarstanna vid vårdanstalten i avbidan på tillfälle till förflyttning till någon dövstumskola. Tjänsten såsom kindergartnarlärarinna däremot, vilken för närvarande är vakant, föreslås indragen.

A r v o d e n. Ur arvodesposten utgår för närvarande ett belopp av 250 kronor till arvode för undervisning i trädgårdsskötsel vid dövstumskolan i Örebro. *Skolöverstyrelsen* tillstyrker, att även dövstumskolan i Lund erhåller ett anslag av 250 kronor för ändamålet.

Vidare tillstyrker skolöverstyrelsen att vid fortsättningsskolan anvisas 100 kronor till praktiska övningar i hem- och olycksfallsvård, ledda av examinerad sjuksköterska, och likaledes 100 kronor till praktiska övningar i hatt- och mössömnad.

Statskontoret har avstyrkt anvisande av medel till undervisning i trädgårdsskötsel vid dövstumskolan i Lund och i hem- och olycksfallsvård vid dövstumskolan i Växjö. Statskontoret har även funnit det i nuvarande tidsläge böra anstå med överförande av en extra lärarinna i klädsömnad vid sistnämnda skola till extra ordinarie stat.

Departementschefen.

Med hänsyn till att den rektorstjänst vid dövstumskolorna, vilken för närvarande är uppförd på övergångsstat, blivit vakant, bör tjänsten nu utslutas ur personalförteckningen och anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän i samband därmed minskas med i runt tal 10,500 kronor. Beträffande övriga rektorstjänster erinrar jag, att jag enligt propositionen 1943: 150 (sid. 79) förordat oförändrad avlöningsgruppering för den sexårsperiod, som börjar den 1 juli 1943, varvid jag dock icke tagit ställning till frågan om löneställningen för rektorn vid dövstumskolan i Vänersborg. Då

jag i det föregående förordat, att denna skola tills vidare skall behålla sin nuvarande organisation, ifrågasätter jag icke för nästa budgetår någon förändring beträffande rektors löneställning. Frågan härom torde böra avgöras först i samband med beslutet om skolans framtida organisation. Intill dess torde rektor därför böra förordnas endast för ett år i sänder.

Jag har icke funnit anledning till erinran mot skolöverstyrelsens förslag om indragning av den tjänst såsom kindergartnslärarinna i lönegraden A 11, vilken för närvarande är placerad vid vårdanstalten i Gävle. Jag förordar således, att i personalförteckningen antalet dylika lärarinnor minskas från två till en. Indragningen föranleder en minskning av ordinarieposten med i runt tal 4,000 kronor.

Vid vårdanstalten avses skola tjänstgöra lärarinnor, utexaminerade från seminariet i Slagsta, vilka tillika genomgått en kurs vid dövstumläraryseminariet. Tre sådana lärarinnor torde från och med nästa läsår vara disponibla. Tills vidare torde dessa böra, på sätt allmänna lönenämnden i fjol förordade (se propositionen 1942: 246, sid. 29), erhålla extra ordinarie anställning i 11 lönegraden. Anslagsbehovet för avlöning åt dessa tre lärarinnor beräknar jag till i runt tal 11,000 kronor under anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal. Jag har intet att erinra mot att förutom dessa tre lärarinnor en dövstumslärare i kunskapsämne tills vidare placeras vid anstalten. I övrigt böra några dövstumslärare i kunskapsämne icke tjänstgöra vid vårdanstalten. Jag har icke funnit anledning till erinran mot skolöverstyrelsens förslag att tills vidare vid vårdanstalten bibehålla slöjdslärarinnan och arbetsläraren i skomakeri.

Den omorganisation av fortsättningsskolan i Växjö för dövstumma flickor, som träder i kraft den 1 juli 1943, torde på sätt skolöverstyrelsen framhållit kräva anställande av ytterligare arbetslärare. Jag tillstyrker, att två nya extra arbetslärare anställas, den ene i tvättning och strykning, den andre i bageri. Beträffande dessas löneställning erinrar jag, att allmänna lönenämnden i fjol (se propositionen 1942: 246, sid. 69) i likhet med skolöverstyrelsen förordade en placering tills vidare i lönegraden Ex 14. Jag anser mig böra tillstyrka detta förslag, varvid jag i likhet med lönenämnden förutsätter, att frågan om lärarnas löneställning upptages till förnyat övervägande, sedan någon tids erfarenhet vunnits. Mitt förslag föranleder, därest det bifalles, ett ökat anslagsbehov av omkring 7,000 kronor under anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal. Skolöverstyrelsens förslag om beredande av extra ordinarie anställning åt en lärarinna i kläd-sömnad kan jag av principiella skäl icke för närvarande biträda. Skolöverstyrelsens förslag beträffande arvodesposten anser jag mig böra tillstyrka. Posten bör således höjas med sammanlagt 450 kronor.

Anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän bör för nästa budgetår minskas med ovannämnda belopp av 10,500 kronor och 4,000 kronor

till (639,000 — 10,500 — 4,000 =) 624,500 kronor. Arvodessposten bör höjas med 450 kronor till (23,950 + 450 =) 24,400 kronor. För avlöningar till vård- och ekonomipersonal beräknar jag ett belopp av 220,000 kronor, vilket innebär en minskning med 6,500 kronor. Till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal utgår för närvarande ett anslagsbelopp av förslagsvis 165,300 kronor, vilket ej må utan Kungl. Maj:ts medgivande överskridas. Posten torde, såsom framgår av vad jag i det föregående anført, för nästa budgetår böra höjas med (11,000 + 7,000 =) 18,000 kronor till 183,300 kronor, varvid jag förutsätter, att det skall ankomma på Kungl. Maj:t att på förslag av skolöverstyrelsen bestämma antalet extra ordinarie lärare i kunskapsämne. Anslagsposten till rörligt tillägg, nu 140,750 kronor, torde böra uppföras med 140,800 kronor. Avlöningsanslaget i dess helhet bör alltså uppföras med (624,500 + 24,400 + 220,000 + 183,300 + 140,800 =) 1,193,000 kronor, vilket innebär en minskning med 2,500 kronor.

IV. Förslagsanslaget till Dövstumskolorna: Omkostnader.

Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 580,000 kronor. Av skolöverstyrelsens anslagsberäkningar inhämtas.

U n d e r v i s n i n g s- o c h a r b e t s m a t e r i e l. Nuvarande anslagsbelopp utgår med 58,000 kronor, varav för Örebro skolan 1,100 kronor och för Vänersborgsskolan 47,500 kronor. Skolöverstyrelsen har föreslagit höjningar för dessa två skolor med respektive 700 kronor och 7,500 kronor, vilket sistnämnda belopp dock kunde minskas med 1,000 kronor, därest upptagningsskolan bleve indragen. Inkomsterna av försälda arbeten beräknas å andra sidan stiga med motsvarande belopp.

I n v e n t a r i e r o c h m a s k i n e r. Skolöverstyrelsen föreslår, att Örebro skolas anslag, nu 900 kronor, ökas med 100 kronor samt att vårdanstaltens anslag, nu 800 kronor, likaledes ökas med 100 kronor.

T v ä t t o c h r e n h å l l n i n g. Vårdanstaltens anslag föreslås minskat med 100 kronor till 1,100 kronor.

K o s t h å l l. Skolöverstyrelsen har beräknat en minskning av anslagsbehovet med 23,500 kronor från 253,100 kronor till 229,600 kronor. Å andra sidan beräknas inkomsterna i form av ersättning för kost åt personal nedgå med 15,600 kronor, varför resultatet skulle bli en nettominskning med (23,500 — 15,600 =) 7,900 kronor. Härvid har skolöverstyrelsen räknat med nedläggande av en av upptagningsskolorna.

U t a c k o r d e r i n g a v e l e v e r. Skolöverstyrelsen har beräknat, att utgifterna för detta ändamål komme att stiga med i runt tal 40,000 kronor, huvudsakligen till följd av den föreslagna omorganisationen.

B e k l ä d n a d a v e l e v e r. Nuvarande anslagsbelopp utgör 64,125 kronor. Skolöverstyrelsen föreslår en höjning med i runt tal 8,000 kronor.

I fråga om undervisnings- och arbetsmateriel tillstyrker jag, att Örebro skolans anslag ökas med 700 kronor och Vänersborgsskolans med 7,500 kronor. För sistnämnda skolas vidkommande bör dock inkomstposten ersättning för försålda arbeten höjas med motsvarande belopp. Beträffande utgifterna för kosthåll torde dessa böra beräknas till i runt tal 250,000 kronor (— 3,100 kronor) och inkomsterna av kostersättning till oförändrat belopp, 61,400 kronor. Utackorderingskostnaderna beräknar jag till i runt tal 115,000 kronor, vilket innebär en höjning med i runt tal 11,000 kronor. I övrigt ha överstyrelsens ovannämnda anslagsberäkningar icke givit mig anledning till erinran. Jag beräknar sålunda en höjning av omkostnadsanslaget med $(700 + 200 - 100 - 3,100 + 11,000 + 8,000 =)$ 16,700 kronor till $(580,000 + 16,700 =)$ 596,700 kronor.

V. Hemställen.

Aberopande vad jag i det föregående anført hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1. besluta, att verkställandet av det av 1942 års riksdag fattade beslutet om nedläggande med utgången av budgetåret 1942/43 av en av de nuvarande upptagningskolorna för dövstumma barn skall uppskjutas tills vidare;

2. såsom kapitalinvestering i Statens domäners fond till *Inköp av egendomen Mogård i Finspångs köping* för budgetåret 1943/44 anvisa ett investeringsanslag av kronor 247,500;

3. såsom kapitalinvestering i Statens allmänna fastighetsfond till *Om- och nybyggnadsarbeten vid dövstumskolorna* för budgetåret 1943/44 anvisa ett investeringsanslag av kronor 375,000;

4. godkänna följande personalförteckning för läroanstalterna för dövstumma, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Personalförteckning.

Befattning.

Lönegrad.

Tjänstemän å ordinarie stat.

1 rektor, avlöningsgrupp II	E 4
4 rektorer, » III	E 3
1 rektor, » IV	E 2

Kungl. Maj:ts proposition nr 269.

53 lärare i kunskapsämne A 20

Anm.: En av dessa befattningar såsom lärare i kunskapsämne skall tills vidare hållas obesatt.

2 lärare i gymnastik med lek och idrott A 20
 7 arbetslärare i fortsättningsskola A 15
 1 skolkökslärarinna A 15
 2 skolköks- och kindergartnlärarinnor A 15
 11 arbetslärare i barndomsskola A 11
 4 slöjdlärarinnor A 11
 1 kindergartnlärarinna A 11
 1 kindergarten- och gymnastiklärarinna A 11
 1 maskinist av 2:a klass A 9

Anm.: Förestående befattning må tillsättas endast i mån av inträffande ledighet å den å övergångsstat uppförda maskinistbefattningen.

6 husmödrar A 7
 7 vaktmästare A 6
 4 sjuksköterskor A 6

Tjänstemän å övergångsstat.

1 maskinist A 10
 3 slöjdlärarinnor A 8

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än den 20:e.

1 föreståndare Eo 26
 1 föreståndare Eo 23;

5. godkänna följande avlöningsstat för dövstumskolorna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

A v l ö n i n g s s t a t.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 624,500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	» 24,400
3. Avlöningar till vård- och ekonomipersonal, <i>förslagsvis</i>	» 220,000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	» 183,300
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 140,800

Summa kronor 1,193,000;

6. till *Dövstumskolorna: Avlöningar* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 1,193,000;

7. till *Dövstumskolorna: Omkostnader* för budgetåret 1943/44 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 596,700.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Gösta Malmberg.
